

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Azerdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részére évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 2 sz., reklamációk, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyf. pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Bánffy-palota intézendők

*

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négyz. cm.) 6 k., féloldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fél éves hirdetőknél 10%-al, egész éves hirdetőknél 15%-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. Cikkünk átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) titzes megjelölésével van megengedve.

A KEZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felelős szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

Telhivás.

Tisztelettel kérjük fel azon t. tagtársakat, kik esetleg tagdíjjaikkal hátralékban vannak, hogy azt mielőbb befizetni sziveskedjenek, mert csak így lehetünk képesek nehéz feladatunk anyagi oldalát kellőképen pótolni.

A méhészet.

Az ember küzd s izzadva dolgozik. Véres verejtékkel keresi mindennapi kenyerét. Sajátját? Oh nem! Egy dolgos emberre átlag 5—6 dologtalan jut. Vagyis olyan, aki még nem képes megszerezni mindennapi kenyerét, de azért a kenyérnek épen olyan fogyasztója, mint a dolgozó ember.

Nem szociális eszme ez t. olvasóim, hanem maga a megmásíthatlan és be nem burkolható meztelen igazság. Épen úgy kell nekünk most másokért (s nem csak önmagunkért) dolgozni, amint dolgoztak apáink érettünk s dolgozni fognak gyermekeink unokáinkért. Ez a fejlődés, ez a megszakítatlan folytonosság örök, változatlan törvénye. Így volt ez hajdanában, úgy van és örökké így marad. Vagyis egy régi nóta, amely örökre úgy marad.

Ez az általában minden kötelességtudó és helyzetét megfontoló kötelesség vezette az emberiséget mindazon munkákra, amelyből a mindennapi szükségletet megszerezze.

Természetes tehát, hogy az emberiség első munkája az élelemre — mint a legszükségesebbre — szoritkozott s kényszerítette az emberiséget, hogy gazdálkodjék.

A gazdaság egy igazán fontos ága a méhészetnek, de még ma nem is annyira fontos, mint amilyen volt a régi időkben, amikor nem volt nád- és répacukor. A cukor helyét pótolta s nem volt ház, nem orvosság, a hol és amelyben nem használták volna. Magas kultuszáról a cukor behozatala szoritotta le, de nem pótolhatta mégsem azt az anyagot, amit a méz magában foglal s elébb-utóbb belátta az emberiség a cukornál hasznosabb voltát s maholnap régi jogaiba jut vissza.

A szó, az írás, a példa sok hivat toborzott az újabb időben fellendült méhészetnek, de ez a felbuzdulás korántsem egészen valódi. Épen úgy, mint az új vallás apostolai szavára sokan hallgatnak, amikor annak előnyeiről szól, de mihelyt annak nehézségeivel összehasonlítják, oly könnyen elfordulnak tőle, mint a mily gyorsan felbuzdultak az előnyök hallatára.

Nem csoda, a változott igények, a kifinomodott izelés, ma már sokkal nagyobb feladatot tár minden gazdasági ág művelése elé. Ennek a nagyobb feladatnak a közkivánatra való megoldása már nem csak a testi erőt — mint hajdan — hanem a szellemi erőt és leleményességet is igénybe veszi.

Sokan üznék az okszerű méhészetet, belátva annak kiválóan hasznos voltát, sokan hozzá is fognak, de hamar abba hagyják, mert hiányzik náluk az, amit a méhészet haszonnal való üzése megkövetel: az ernyedetlen szorgalom, kitartás és erős akarat. A méhészetnek ez a szentháromsága olyan oszthatatlan egység, hogy azok bármelyikének hiánya mellett érdemes, haszonhajtó eredményre nem is számíthatunk.

Az a kezdő, aki a méhészethez fogott az első időben nem is képzeleli mily tudomány ma már a méhészet. Amikor első izgalmából felocsudott, akkor lát csak maga előtt a rózsásnak vélt ut legelején két hatalmas kősziklát, amelyeknek győzedelmes áttörése férfias munkát igényel. Ez a két szikla a szakszerű méhészkedés és haszonlesők tüzetes ismerete. Nevezhetjük ezt a világosság és sötétségnek is. Világosság a méhészet szakszerű ismerete, amely nyitott könyv mindazok előtt, akik abból olvasni erősen akarnak, sötétség a haszonlesők munkája, mely a saját céljaira igyekszik az áldozat világos tudását elhomályosítani. Ez utóbbiakat olyanoknak képzelem, mint amikor a vándor koldus hallgatója fülébe — hogy fillérjét elvehesse — harci nótákat orgonál s ha látja, hogy ezzel célt nem ér, minden átmenet nélkül keserves jeremiádokba csap át.

Aki igazán akar foglalkozni a méhekkel annak első és legszentebb kötelessége a méhek életét tudni, erős elhatározott szándékkal azon lenni, hogy méhészetét annak megfelelően rendezze be, igyekezzék minél nagyobb önállóságra, amit a mindennapi tapasztalat, saját kísérletei, találmányossága szerez meg.

De nemcsak ettől függ a méhészet hasznossága. A méhészet is mint a többi gazdasági ág úgy alá van vetve a különböző viszonyoknak, különösen pedig az időjárás még

eddig ki nem számított szeszélyeinek, hogy gyakran a legönfeláldozóbb munka, odaadó szorgalom mellett sem vagyunk képesek még meg sem közelíteni a célt. De ekkor sem szabad reményünket, munkakedvünket elveszíteni, adjon vigasztalást és erőt a további munkára a saját kötelességünk teljesítésében való megnyugvás, mely meghozza a maga gyümölcsseit később, ami kárpótol az első veszteségekért s mikor a munka megszokottá, a berendezés, tudás ismertté válik, ha nagyobb jövedelmünk nem is, de nagy veszteségünk sem lesz a nehezebb időkben sem.

Kálmán.

A röpülő nyílás elhelyezése.

Az ember mindent megpróbál, amit csak innen-amonnan hall s ez a próba nem mindig úgy válik be, amint azt az ember várná. A méhészetben sok ilyen dologgal találkozunk s ha mindeniket rendre kellene próbálnunk, nem tudom mikor érnénk a végére.

A méhészek körében nagyon sokat foglalkoznak most a röpülő nyílás elhelyezésével. Nem kezdőket, hanem a már megcsontosodott méhészeket izgatja ez a kérdés. Egyik része a régi rendszerű alsó nyílást, másika a felsőt. De akad olyan is, aki a röpülő nyílást a két felső keretsor közé ajánlja tenni. Ez utóbbiak közé tartozik Boconádi is, ki 6 évvel ezelőtt alul kezdette, később a kaptár tetejére szökött vele, most ő is alább hagy s lapja múlt évi 12-ik számában egy kérdezősködőnek egyenesen ezt ajánlja.

Van-e valami különbség abban, hogy a röpülő nyílás hol helyezkedik el? és minő hatással bír a méhek telelésére, nyári munkájára, egyáltalán életműködésére a röpülő nyílás?

Az alsó nyílás hivei a meleg visszatarthatóságát vélik rendszerükben s hivatkoznak arra, hogy a család az alsó nyílásu kaptárakban szomszorkorban sohasem szenved, mert a belső melegnek a külső hideggel való egyesülése elegendő csapadékot képez. Azonban tagadhatlan, hogy a túlmelegen

betelelt családoknál a csapadék sokkal nagyobb mérvű lesz, mint amennyit a méhcsalád igényel. A túl melegen betelet családok alsó deszkáját gyakran ellepi a víz, mely télen jéggé fagy, tavasszal pedig fölengedve a kaptárból kifoly. Az alsó nyílású kaptáraknál tehát kerülendő volna a meleg betelelés.

A felső nyílású kaptárakban ezt a mizeriát nem találjuk ugyan, de annál több meleget kell fejleszteniök a méheknek, hogy a veszteséget pótolhassák. Miután pedig a veszteség állandó, a fejlesztésnek is állandónak kell lennie, ami különösen szigorú télen nagyobb mennyiségű mézfogyasztással is jár.

A kettő között állván, a kettő előnyét kívánja szolgálni a középső nyílás. De vajon nem viseli magában éppen az ellenkezőt, nem örökl-e a kettő hibáját együttvéve? Aki a középső nyílású kaptárakat megpróbálta (pedig már régen vannak használatban) nem nyilatkozik felőlük oly lelkesedéssel, hogy a másik kettő között előnyben kellene részesítenünk.

Altalában meg kell állapítanunk, hogy a röpülő nyílások elhelyezése nem annyira irányadó, mint inkább a méhek mikénti kezelése, hogy az feleljen meg a röpülő nyílás helyzetének; ahoz alkalmazkodjunk, mert sokkal könnyebb alkalmazkodni a röpülő nyílás helyzetéhez, semmint a kaptárt innen-túl kifurjuk. Mindig a természetességet prédikáljuk; mindazáltal nem figyeljük meg, hogy a méhek az ősi állapotban nem vetnek ügyet semmi másra, csakhogy lakásukban a repülő nyílásnak megfelelőleg helyezkedjenek el.

Azért a röpülő nyílás helyzete nincs befolyással a méhek életére, ha mi magunk a kezelésnél ahoz alkalmazkodunk s éppen azért tanuljuk meg ezt maguktól a méhektől, mint a legjobb tanító-mesterektől.

A méhek tudvalevőleg magukra hagyatva mindig hidegen építkeznek s ezen építményüknek az alsó röpülő nyílás felel meg. Bármely más helyzetű nyílás elé ellenzőt építenek, hogy a szükséges meleget lakásaikban megtarthassák.

Miután pedig a mai általánosan használt kaptárakban a lépek helyzete a meleg építkezésnek felel meg, a méhész dolga azt úgy kezelni, hogy a kaptár túl meleg ne legyen. A tulságos meleg telelésből származó csapadék, nyirkos levegő, penész a méhek téli pusztítója, míg azok a kaptárak, amelyeknek költőterét nem szűkítettük be tulságosan, hanem meglehetősen üres tért hagytunk benne, nem képződik abban sem rossz levegő sem tulságos csapadék s a méhek pompásan telelnek át.

A felső nyílású kaptárak már meleg telelést kívánnak, mert azokból a meleg sokkal gyorsabban illan el, s ezt csak a hely szűkítésével gátolhatjuk meg alkalmat adván a méheknek, hogy a fejlesztett meleget fönntarthassák.

A középső nyílás mellett a középutat kell használnunk és ez a legnehezebb, mert ritkán találhatjuk el.

Az oldalnyílás szintén meleg telelést igényel, mert az ilyenell ellátott kaptárak lépei hideg építmény szerint vannak elhelyezve.

Akár melyik mellett is foglalunk tehát állást, a kezelést kell ahoz alkalmaznunk, különben egyik sem fog bevállani.

S. Péter.

A múltép.*)

I.

E címen e lap múlt számában egy szakavatott tollból cikk jelent meg; bár sok megjegyzésre érdemeset talál abban minden méhész, mégis egyes dolgok tulságosan kivannak szinezve s azok szó nélkül nem hagyhatók.

Különösen tuloz a cikkiró, midőn azt állítja, hogy a múltépgyártók valódi méhviasz helyett haszontalan, csekély értékű anyagokkal traktálják a méhészeket, meg is határozza, hogy ezt körül-belől mily mennyiségben teszik (fele súlyt emlit) s ily módon szerinte óriási jövedelemre tesznek szert a múltépgyárosok.

*) E címen egy időben két közlemény érkezvén be, célszerűnek láttam egymás után ide iktatni. Szerk.

Ezek az állítások csak úgy általánosságban, nagyjából odavetett, s bebizonyítani meg sem kísérelt állítások, s nem csak nem fedik a valóságot, hanem a hazai mülépgyártók ellen egyuttal igaztalan támadás is, amelyet azok azért a hasznos szolgálatért, melyet a méhészet fellendítése céljából — ha anyagi haszonért is — cselekesznek, meg nem érdemelnek.

Mert nézzünk csak egy kissé a szemébe e szigorú vádnak.

Mindjárt, hogy jó magamat hozzam fel első sorban példának, jó lelkiismerettel merem állítani, hogy soha életben eladásra szánt müléphez valódi méhviaszon kívül hamisítás céljából egy deka más idegen anyagot fel nem használtam.

Magától értetődik, annál kevésbé is tehettem ezt, mert én főképen a *vékony* mülépgyártásra fektetem a súlyt, mely kelendőbb a vastagnál, s ez a hamisítást gyengébb alkatánál fogva nem tűri.

Ha vékony müléphez ásványviasz jut, a vevő hamar rájön a csalafintaságra, mert ez a kaptárban tulságosan nyulékony és leszakadozik.

Ásványviasz keverésről tehát — mely a mülép előállítását nagyon megolcsitaná — csakis vastag mülépeknél lehetne szó, de itt sem fele, hanem legfeljebb $\frac{1}{5}$ rész súlyban, ami a gyártóra pénzben kifejezve kilogrammonként 32 fillér jogtalan anyagi hasznot jelentene ($\frac{1}{5}$ kgr. méhviasz 60 fillér, $\frac{1}{5}$ kgr. ásványviasz 28 fillér.)

Minthogy vastag mülépre kevés a megrendelő, a mülép gyárosnak ily csekély haszonért, nem érdemes hírnevét csorbítani, néhány korona különbözetről lehet beszélni csak, és nem százakról.

Én kizárólag Ritsche présen állítom elő úgy a vastag, mint a vékony mülépeket 20-tól 40—50-ig; s évente 2—3 mázsánál többet nem készítek s ebből 20—30—40 kilogrammra tehető a vastag mülép; vagyis $20 - 30 - 40 \times 32$ fillérért = 12 korona 80 fillérért kellene a viasz hamisításra vetemednem. Kis összeg, a hamisítás így nem kifizető.

Más műlépgyárosok amerikai henger présen dolgoznak, s középvastag 30—32-es műlépeket gyártanak, tehát sok ásványviaszt ez sem bír el, legfeljebb 10—15 fillér árut, ami pár mázsa műlép keresletnél számba vehető haszonnal szintén nem jár, műlépeiket a méhek elfogadják, nagyon szépen ki is dolgozzák, ami jóságuk mellett bizonyít.

Nagy haszonról, ezrekről sem nálam, sem a többieknél szó sem lehet, mert a viasz nagy drágasága, az elkészítésért járó munkabér, eszközökbe fektetett tőkekamatja, az eszközök romlása, tüzelő anyag, keményítő, szesz, hirdetési költségek s egyéb szükséges kiadások a műlép előállítását oly magasra szöktetik, hogy a gyártónak küzködése oly busásan, mint vélik, megfizetve nincs; világos példa erre éppen Kolozsváron lakó Biedermann műlépgyáros esete, aki nagy költségekkel beszerezte az eszközöket, s virágzásnak nem tudott indulni üzlete.

Magyarországon nem az ezrekbe, hanem a pár száz koronába kerülő kisebb fajta amerikai hengerprések beszerzése sem reális, mert a gyártás pár óra szoritkozván, egy helyről nagy mennyiség eladásra nem kerülhet, nem csak azért, mert nálunk nincs 90—100 ezer okszerű méhészt, mint Németországban, hanem csak 3—4 ezer, s különösen azért sem, mert az olcsó Rictsche-prés nagy elterjedtségnek örvendvén, a méhészek nagyobb zöme — ami igen helyes — önmaga állítja elő a műlépeket s közelben lakó méhésztársait is kisegíti, ellátja műléppel.

A hazai műlépgyártók, amint azt hiszem, a fentiekkel sikerült hihetővé tennem, ezeket ásványviasz hamisítással nem zsebelnek.

Felmerülhet a kérdés, mi az oka annak, hogy mégis általános a panasz a műlépekre?

Az alábbiakban erre is megadom a feleletet.

A legtöbb méhészt az olcsó műlépen kapkod; olyanon, amelynek kilója 4 korona 40 fillér, ingyen csomagolással és portómentességgel, csomagolás 20 fillér, szállító-lap 12 fillér, porto 72 fillér, vagyis ezeket a 4 kor. 40 fillérből levonván, marad a gyárosnak 3 korona 36 fillér, amennyibe

neki a valódi viasz kilója majdnem belekerül; ha ebből levonjuk a mülép előállítás költségeket, hirdetési díjat, a viszont elárusítóknak adott kedvezményt, kiderül, hogy az ilyen olcsó mülépgyáros haszon nélkül biztos ráfizetésre dolgozik, hacsak tiszta valódi méhviasz helyett nem ásványviaszszal traktálja megrendelőit.

Ausztriában és Németországban nemcsak a műmézgyártás, hanem a müléphasmitás is nagyban virul.

Özönével jut abból az olcsó portékából Magyarországnak is.

A budapesti központi egyesület is, míg mülép készítésével nem foglalkozott, boldogított egyes tagtársakat ily kotyvasztékkal, természetesen jóhiszeműen, mert ő is fel lett ültetve.

Pestmegyéből megrendelőimtől kaptam értesítést, hogy egyes vigécek faluról-falura házaltak müléppel. olcsón adták, szépnek látszott, de mint később kiderült, rossz volt.

Ez nem becsületes hazai mülépgyártók munkája, akik örülnek ha megrendelőiktől néha-néha egy kis elismerést is kapnak fáradságukért, hanem külföldi gyártmány.

Sok üzlet el van árasztva Magyarországon ily müléppel. Sok kereskedő és mézeskalácsos kirakatában láthatók a szép, pirosas és hófehér színű, tetszetős, finom nyomású mülépek, a méhész ha arra vetődik, megpillantja, nézi, nézi és saját kárára meg is veszi.

E kereskedők az ily mülépet olcsó forrásból, külföldi cégtől viszonteladásra, s mivel ők nem méhészek, fogalmuk sincs arról, milyen anyagból kell lenni a jó mülépnek, csak azt tudják, hogy azt borsos áron el lehet adni s el is adják oly drágán, mint a valódit.

Ezek rontják a honi gyártmányok hitelét.

Másik ok, amiért a mülépeknek hamar rossz híre támad az, hogy némely gyártmány kissé megnyulik; amint azt a méhész látja, rögtön kész az ítélettel: hamis a mülép.

Pedig ez nagy tévedés. A legtisztább viaszból való mülép is megnyulhatik.

Ennek oka lehet a túlkorai használat, hidegben ugyanis

a méhek nagyobb csomóban ülnek a műlépen és sulyok alatt a sejtek elformátlanodnak, de különösen maga a gyártás is oka lehet.

Mint említettem, a műlépgyártók legnagyobb része amerikai hengerpréssel dolgozik; ennél először sima viaszlapokat kell gyártani s ezekbe a hengerrel a sejtalakokat be kell nyomkodni, *préselni*, s mivel ezek a sejtek nem *öntve* vannak, megnyulhatnak és pedig annál inkább, minél mélyebb sejtnyomásuak. Hogy ez az állításom némileg megérthető legyen, a laikus előtt is összehasonlítás képen felhozom, hogy megnyulik a ráncos száru csizma, a szépen fodorba szedett ruha, és az összecsucott harmonika is, ha huzzák, mert nem merevek. Éppen így a préselt műlép is többé-kevésbé nyulékony, a sejtek csak laza összefüggésben állanak egymással, nem úgy, mint az *öntött* műlépnél, hol a sejtek valósággal egy testet képeznek, szilárdan megállják helyüket, mint megannyi szobor; ezek az öntött műlépek azonkívül szerfelett vastagok is, 20 drb 1 kgr., ami erősségüket fokozza.

Csakhogy, mint tudjuk, az ily műlépnek az óriási viasz pazarlás a hátránya

Akik ily műlépeket használnak, nagyon ráfizetnek a méhészetre; ebkől 30 drb, ha csupán a tiszta viasz értékét számítjuk — kilóként 3 koronájával — 4 korona 25 fillérbe kerül, vagyis többbe, mint amennyiért azok a külföldi olcsó cégek árusítják 30 drb műlépeiket, mert azok ingyen csomagolást és portómentességet is adnak, sőt percentet is a viszonteladóknak.

A szükség hozta magával és teremtette meg az amerikai hengerpréseket.

Vastag műlép használata csakis nagy keretekben indokolt, kis keretekben megfelelnek a hengerprésen gyártottak is és *kellő* használat mellett igen nagy segítsége a méhészetnek.

Akkor nem válik csak be, ha nem tiszta viaszból, hanem az olvadósabb, nyulékonyabb ásványviaszból készül.

Ettől pedig hazai műlépgyártóink, saját jól felfogott érdekükben óvakodnak.

Egész más a helyzete a külföldi gyárosnak, mely a megrendelők óriási tömegére támaszkodik — 10—20 másztát gyárt némelyik — ha egy nagy csapat megrendelő el is marad, mindig akadnak azok helyébe ujak és ujak; ily üzlet a szédelgésre is alapítható.

Nálunk ellenben a gyáros megérti a régi megrendelők elmaradását s a hamisításra alapított mülép üzletek önmaguktól összeomlanak s hazai méhészetünkben lassankint kiküszöbölődnek; a lelkiismeretes mülépgyárosok üzlete ellenben a megérdemelt felvirágzáshoz jut

A védekezés egyes-egyedül a méhészek összetartásán múlik; vizsgálják meg szigorúan a kapott mülépgyártmányokat és ha hamisat kapnak, leplezzék le kiméretlenül az üzérkedőket, akik mások kárára és a becsületesek rovására akarnak meggazdagodni.

Nagyvárad,

Vajnovszky Vincze.

II.

E becses lapok múlt havi számában fenti cím alatt Virág ur élesen kikél a mülépgyártók garázdálkodásai ellen, mint akik a méhészetnek elősdiéji, anélkül, hogy kivételt tenne a mülépgyártók között.

Nem szólok nagyban ellene, hisz nagyon sok igazat mond. A lelketlen mülépgyártók egész serege kísérti a méhészeket, hogy silány gyártmányukkal azok jóhiszeműségét megnyerjék, filléreiket elkobozzák s mindezek csereértékéül méhészetüket tönkre tegyék.

Amde, mindezen igazságok mellett is nem ártott volna bővebb információt szerezni a cikk tárgyára nézve, amelynek vádjai oly általánosságban vannak szórva minden mülépgyártóra egyformán, akárcsak mindenik a megnem érdemlett haszonra utaznék.

Jó magam, ki e tekintetben némiképen szakértőnek is érzem magam, sokkal bővebb információt szereztem e tárgyról, egyrészt a hazai méhészet helyes fejlődése iránt való érdeklődésből, részint azért, hogy Isten adta tehetségem és megfelelő anyagi erőm révén azon segítsek, illetve a hiányokat orvosoljam.

Minden törekvésem oda irányult, hogy a méhészek részérőt nap-nap után felhangzott panaszokat egybegyűjtve, azok okát kikutassam s azok teljes ismeretével a porondra álljak s bárkinek szemébe megmondhassam mindazon vádak igaz vagy téves voltát, amelyeket a mülépgyártók ellen szórnak.

De ennél is többet tettem. Bár semmi olyan ok nem vezethetett reá, amiből a vádak bármelyike is közelembé juthatna, mert vagyoni állásom és más irányu jövedelmező foglalkozásom erre nem kényszerítettek *és mégis mülépgyárat állítottam fel.*

Felállítottam a gyárat, hogy szűnjék meg a sok panasz, de ez nem szűnhetik meg mindaddig, amíg a t. méhészközönség az *olcsón kapkod*; ezen cím alatt a *külföldről* beözönlő *silány* mülépgyártmányokat akár közvetlenül, akár kereskedések útján szerzi be.

Könnyü számítást csinálni az átlagos bevételekről. Könnyü drágálni az igazi, valódi méhviaszból készült mülépek árát akkor, ha nem vesszük tekintetbe a *nyers viaszanyag* árát.

En bárkinek a tiszta nyers viasz kilogrammjáért fizetek 3 koronát és azt kérdem ki lesz hajlandó abból nekem 5 koronánál olcsóbban 1 kgr. jó, tiszta mülépet előállítani? De a vállalkozót figyelmeztetnem kell arra, hogy:

1. Ennek iparszerű folytatásáért adót kell fizetnie;
2. A nyers viasznak kiolvasztásakor a legnagyobb elővigyázat mellett is 4 – 5%_o-a elég, elpárolog.
3. Egyetlen kgr. kisajtolásához az olvasztási proceszus megkezdésétől kihüléséig legalább 1½ óra időveszteség kell.

4. Ha már iparszerűleg üzi a foglalkozást, ahoz külön helyiségre van szüksége s annak bére van.

5. Ezekhez járulnak a hirdetés díjai, stb. stb.

Mindezekből önkényt látható, hogy a mülépet valódi viaszból előállítani nem csak költséges, de fáradságos is.

Legyen szabad kérdenem, miből állhat az a mülép, amelynek kilója 4 korona. Már pedig ilyen is van.

Van, még pedig *külföldről* hozzák be, házalnak vele. Adják szőszért-borért. És nem jó, mert nem is lehet jó. Minden más anyagból állhat, csak valódi méhviaszból nem.

A viasz természetének ismeretével kell birnia mindazoknak, akik arról szóllani akarnak. Általános egybehangzó ítéletet a viaszról éppen úgy nem mondhatunk, mint más gazdasági termékről. A viasznak is, mint a méznek, összetétele vidékek szerint különböző, de évenként is különbözik annak anyaga.

Oly nyáron, amikor a méz hamarabb cukrosodik, a viasz is szilárdabb, tömörebb; kiolvasztva kemény, törékeny. Nedves nyáron azonban a viasz sem oly tömör, több benne a vizrés; kidolgozva lágy, könnyen megnyulik. A viasz ezen változó tulajdonságának ismerete nélkül nem törhetünk pálcát a mülép minősége fölött, mert eljárásunk zem jogos, nem igazságos.

Azonban a mülépgyártónak ezen változó állapottal is számolnia kell s az ilyen két különböző viaszanyag összevegyítésével kell a két véglet között a helyes minőséget, az általános egyformaságot fenntartani, ami — szerintem — csak akkor lehetséges, ha a mülépgyártó állandóan nagy mennyiségű nyers anyaggal rendelkezik, amivel a különbözetet kiegyenliti. Ehez pedig mód kell, nagy kitartás, hogy a nyers anyag, melyben temérdek készpénz fekszik két-három éven át feldolgozatlanul heverjen. Ez a mód hiánya tette tönkre Biedermann gyárát is.

Az ismertetett körülménnyel számolva, már eddig 130 métermázsa nyers méhviaszt szereztem be s a beszerzést még most is folytatom hogy abból ujjonon létesített gyáramban, a nagy közönségnek valódi méhviasztól való müléppel szolgálhassak. Tessék bárkinek róla meggyőződést szerezni, hogy saját szemével lássa, de keresse fel azt a külföldi mülépgyárat, amely évenként ily tekintélyes, valódi méhviasz kontingenssel rendelkezik, s mondja meg nekem is, hogy én is lássam, mert még nem hallottam egyet sem s kíváncsi vagyok rá.

De korántsem leszek hajlandó ezt a mennyiséget mind a folyó évben feldolgozni, mert az idei viasz leendő minő-

sége még előttem s mások előtt is ismeretlen s szükségem lehet annak egy részére.

Tehát mint említém, a méhész közönségnek egy régi ohaját kívántam betölteni, amikor valódi méhviaszból való műlépnek előállítására nagy költséggel gyárat alapítottam, s ha ezután is panaszokat hallunk, annak nem más lesz az oka, csak az, aki *külföldi* műlépet vásárol, mert *olcsóbb*.

Hutter Gerő.

Havi teendők a méhesben.

Február.

A tél még mindig tart, csak ritka esetben s az is csak helyenkint szelidebb, tehát a méhes körül csak azokra kell vigyáznunk, amit az előző hónapban megirtunk. Mindazonáltal februárinsban már akad egy néhány melegebb, derült nap is, amelyen a méhek téli fogságukból a szabadba vágnak, hogy belső terhüktől meneküljenek s a tél további nehézségeit könnyebben elviselhessék.

A méhész kötelessége körültekintőnek lenni, hogy olyan kedvező napokon, amikor a légsulymérő árnyékban C 10—12°-ot mutat, méhei a szükséges tisztuló kirepülést megtarthassák. Elő kell készülnie ekkor. A kaptárak szélellenzőit eltávolítja, a méhes előtt a földön rongydarabokat, gyékényt vagy szalmát hint el, nehogy a kiszálló méhek, a havas vagy nedves földre lehullva ott megdermedjenek és elpusztuljanak.

A méhek ugyanis a hosszú téli fogság alatt a röptől elszoknak s amikor tisztulásra kiszállanak — habár útjukat messzebb tervezik — rendszeren a méhes előtt 10—20 lépésnél tovább nem repülhetnek, hanem ezen belül hullanak a földre, ahol ha száraz helyre hullottak, magukat kipihenik s haza szállanak. Arra is ügyelnie kell a méhésznek, hogy a földön esetleg megdermedt méheket pusztulni ne hagyja, hanem gyűjtse egy kis dobozba s bármelyik kaptár röptől nyílásán söpörje be, hogy ott felmelegedve a gomolyba felhuzodhassanak.

A tisztuló kirepülés alatt anélkül, hogy az ablakot eltávolították, a küszöbdeszkát csendesem emeljük föl, a kaptár

aljedezkájáról az esetleg elhullott méheket a morzsalékkal együtt huzzuk ki a kaptárból. A morzsalék közt az elhullott méheket vizsgáljuk meg, hogy nincsen-e közöttük az anya, amely a tél folyamán talán elpusztult.

Némelyek azt ajánlják, hogy a tisztuló kirepülés alkalmával 1—2 keret kivevése útján győződjünk meg a család állapotáról is s ha észrevesszük, hogy élelem szükében van, adjunk be neki táplálékot. Jó méhész oly bővem látja el méheit táglalékkal már az őszi betelelésnél, hogy erre nem is gondol. De nem is tanácsos az ablakot fölnyitni, mert a betóduló hideg levegő a kaptár légkörét igen lehüti és csapadékossá teszi. Tökéletesen elég, ha a küszöbdeszka helye és a röpülő nyíláson átvonul a külső levegő, mert az alsó léghúzatot okoz, ami — tekintettel arra, hogy a romlott, dohos levegő az alsó rétegbe süllyed alá — a kaptár belső légkörét jól kitisztítja.

Némely törzs a legszebb, legenyhébb idő dacára sem mutat hajlandóságot a tisztuló kirepülésre. Az ilyen családot serkenteniünk kell arra az által, hogy a röpülő nyíláson hosszasan befuvunk.

A tisztuló kirepülés után a kaptárakat ismét zárjuk jól le. A röpülő nyílások ellenzőit tegyük ismét fel, mert csak ezután lesz igazán szükségünk rá, amikor a februáriusi szelek, amelyek azelőtt is uralkodtak, ismét megjelennek. Szükség lesz a melegre azért is, mert február végén némely vidéken és némely család már a fiasítást is megkezdi.

Egyébiránt javítsuk eszközeinket s használjuk fel a méhek nyugalmát arra, hogy célszerűen munkálkodjunk.

Vékony mülép valódi viaszból egyleti méretben 40—45 drb. 1 kgr. . . . . 5·80 K.

Vastag mülép bármely pontosan közölt méretben 1 kgr. . . . . 5 — ”

Tiszta viaszért felesulyu mülépet adok.

Vékony mülép készítésnek ismertetése . . . . . 1— ”

Mézes bődön . . . . . 6— ”

Félbödön nagyságu mézszűrő . . . . . 5— ”

Elismerő levelek: Minap igen szép mülépeket láttam Toz a Istvánnál, melyeket uraságod küldött neki, kérem küldjön nekem is 1 kgr. 50 drbot, Szentés, Stammer Béla megyei árvaszéki ülnök. — A küldött müléppel nagyon megvagyok elégedve, Gáspár Béla Kolozsvár. — A küldött mülép igen jól megfelelt, Csoma Lajos Hidalmás. — A küldött müléppel nagyon megvagyok elégedve, ifj. Müller József Bácsalmás, stb., még számtalan köszönő irat. — Megrendelések: **Vajnovszky Vincze** méhészhez Nagyvárad, Halász u. 41. szám intézendők.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület költségvetési előirányzata az 1910.-ik évre.

Folyósz.	Fedezet	1908		1909		1910		Tagok szegénysége és fizetési képzetlenségéért több mint 1600 k. hátralék töröltetett,
		kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	
1	Tagdíjhátralékból	300	—	300	—	400	—	
2	Méhtelep jövedelméből	150	—	150	—	1000	—	
3	Tagsági díjakból 1910 évre	—	—	—	—	700	—	
4	Hirdetési díj hátralék	80	—	8	—	100	—	
5	„ „ 1910 évre	—	—	—	—	250	—	
6	Kaptár készítésből	1000	—	1000	—	800	—	
7	M. kir. földmivelésügyi miniszteriumtól tanfolyamon elhasznált deszka-anyag stb. fedezésére	840	—	840	—	840	—	
8	Földmiv. miniszteriumtól: Tanfolyamok költségeire segély és tanfolyam vezetéseért járó díj	2700	—	3280	—	3280	—	
9	Méhész fizetésébe	720	—	900	—	900	—	
	Összes fedezet	5790		6550		8270		
	Összes szükséglet	13970		14950		14440		
	Fedezetlen hiány	8180		8400		6170		

Folyósz.	Szükséglet	1908		1909		1910	
		kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.
	<i>I. Személyi járandóságok.</i>						
1	Lapkiadó évi munkadíja	120	—	120	—	120	—
2	Méhész évi fizetése	720	—	900	—	900	—
3	T. v. jutalmára	1200	—	1200	—	1250	—
	<i>II. Dologi kiadások.</i>						
4	Igazgató alelnök	50	—	50	—	50	—
5	Főtítkár	100	—	100	—	200	—
6	Szerkesztő	200	—	200	—	200	—
7	Pénztáros	100	—	100	—	100	—
8	Méhészeti Közlöny nyomása	1500	—	1200	—	1200	—
9	Postadíjakra	300	—	300	—	300	—
10	Adó, kéményseprés, vízdíj és tüzbiztosítási díjakra	80	—	140	—	200	—
11	Szakkönyvekre és könyvekre	100	—	100	—	100	—
12	Telepfentartásra és új befektetésre	2000	—	2000	—	1000	—
13	Kaptár és egyéb a készítéshez való anyag	1000	—	1000	—	800	—
14	Pályadíjakra	100	—	100	—	100	—
15	Vándorülésekre és kiállítási költségek	800	—	1000	—	2000	—
16	Kongresszus és kiállítás előkészítésre	1200	—	1200	—	—	—
17	Segélyezésekre	500	—	500	—	800	—
18	Tanfolyam költségeire	2700	—	2700	—	3280	—
19	Tanfoly. felhasználandó deszkaanyag	—	—	840	—	840	—
20	Előre nem látott vegyes kiadásokra	1200	—	1200	—	1000	—
	Összes szükséglet	13970		14950		14440	

12—909. jkv. sz.

Tárgyalta és elfogadta az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató választmányja Kolozsvárt 1909. október 28-án tartott ülésében azon megjegyzéssel, hogy a bevételi hiány fedezésére államsegély fog kérelmi.

Kolozsvárt, 1909. okt. 28-án.

Dr. Balázs Ferenc s. k.   **Dr. Zsögön Béla s. k.**   **Zsögön Rácz Mihály**
főtítkár.   ig. alelnök.   pénztáros.

Tartalom: Felhívás. — A méhészet. *Kálmán*. — A repülő nyílás elhelyezése. *S. Péter*. — A műlép. I *Vpjnkvsvay Vincze*. II *Hutter Gerő*. — Havi teendők a méhesben. — Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület költségvetési előirányzata az 1910-ik évre. — Hirdetések.

Egy hézagpótló munkáról Akik fürdőhelyre, gyógyítóhelyre akarnak menni, vagy ásványvizsurát akarnak tartani, nélkülözhetlen az Erdős József kiadásában és szerkesztésében most megjelent hézagpótló munka, a »Magyar Fürdőkalauz«. A magyar fürdők propagálásának a legegyszerűbb módját találta el ezen díszcs munkával a szerző és méltán megérdemli, hogy anyagi támogatásban is részesüljön az illető faktoroktól, hogy jövőben még részletesebben kiterjeszkedhessen és bemutathassa a külföldnek is magyar kincseinket, gyógyító- és üdülő telepeinket, fürdő- és ásványvizeinket. A csinos munkát ingyen küldötték szíjjel, nagy mennyiségben. — Megrendelhető: a **Magyar Fürdőkalauz** kiadóhivatalában, Budapest, VI. Eötvös-utca 36. I. 9.

Megjelent Kecskeméten a

„Szőlészeti és Borászati Lap Naptára“

1910. évre új, dús, tárgyilagos, érdekes, változatos és értékes szakkikkekkel.
Ára 1 korona.

Tartalom: A naptár és havi jegyzéklapokon kívül «Havi teendőink a szőlőben és a pincében.»

Szőlőszet. Chasselas ciotat. — Chasselas musque blanc. — Sárga Ortliebi. — Az általános helyzetről. — A szálvesszőzés (ábrával). — A szőlőmetszés arany szabályai. — A szőlő mesterséges termesztése. — A szőlővessző hámozása. — A szőlőtöke öntözéséről. — Szőlőfürtök hizlalása gyűrűzés által. — A csemege szőlő eltartása. — Az élősövény. — Szuperfoszfát készítés. — Bőrhulladék mint szőlőtrágya. — Új magántermő szőlőfajok. — Elsárgult szőlőtőkék.

Borászat: Borok házasítása. — A hordók boréretté tétele. — A vizahólyag mint borderítő szer. — Parafadugók kezelése. — Borospalackok tisztítása. — A vörös borok színváltozása. — Szüretelő- és pinceeszközök.

Különféle rovatban számos kisebb-nagyobb érdekes közlemény.
Az egy korona ár előleges beküldése mellett megrendelhető szerzőnél:

Maurer János, Kecskemét.

Minden szőlősgazda olvasson Szőlészeti Naptárt, mely tanít és utbagazít a szőlő egyes munkálatainak helyes keresztülvitelére, miáltal a jövedelem gyarapodik.

Helyiség változtatás miatt

eladó 42 család jól kezelt méh

részint Boconádi, részint országos méretű kaptárban.
Megtekinthető Szamosfalván (Kolozsvár mellett.) Értekezhetni e lap szerkesztőségénél.

Árjegyzék — Griel-Károly asztalos és kaptárkészítő műhelyéből, Győrött, Tavasz-utca 1. szám. —

Az alábbi árakat kizárólag a **Méhészeti Közlöny** előfizetői fizetik.
Nem előfizetők magasabb árakat fizetnek.

Országos méretű álló-kaptár 3 osztálylyal, 25 mm. vastag fából. 30 félkerettel üvegezve és olajfestékekkel kétszer tetszés szerinti színre befestve	7 K — fill.
Ugyanaz egyszer festve, üvegezés nélkül	6 " 50 "
Mint a fenti kaptár, teljesen felszerelve, de kibélelt kettősfallal és zsaluzva	8 " 50 "
Ugyanaz egyszer festve, üvegezés nélkül	8 " — "
Országos méretű álló-kaptár, 4 osztálylyal, kibélelt kettős fallal zsaluzva, teljesen felszerelve, kétszer festve és üvegezve	10 " — "
Ugyanaz egyszer festve, üvegezés nélkül	9 " 50 "
Országos méretű kettős kaptár, két család számára, kibélelt kettős fallal zsaluzva, 6' drb. félkerettel, kétszer festve, üvegezve	14 " — "
Ugyanaz egyszer festve, üvegezés nélkül	13 " 20 "
Országos méretű hármaskaptár, három méhcsalád számára, kibélelt kettős fallal, zsaluzva, 90 drb. félkerettel, teljesen felszerelve, kétszer festve, üvegezve	19 " 20 "
Ugyanaz egyszer festve, üvegezés nélkül	18 " — "
Hatos anyanevelő, hat anyára, 30 drb. félkerettel, diszes tetővel, kibélelt falakkal és ajtókkal, festve, üvegezve	13 " — "
Továbbá készülnek: Neiszer-, Liebner-, Majer-, lapozó stb-féle kaptárak, ugyancsak anyanevelők, rajszállító ladikák, műlepragasztó-készülékek, deszkák, méhbeszűrő garatok, teledő vánkorkok, stb. lehető legolcsóbb árak mellett, tartós és szép kivitelben, száraz anyagból. A csomagolást önköltségi árban számítom, az árak pedig a győri vasut vagy hajóállomásra való szállítással értendőek. Egész méhesberendezésnél külön árajánlat. Levélbeni felvilágosítással készséggel szolgálók.	

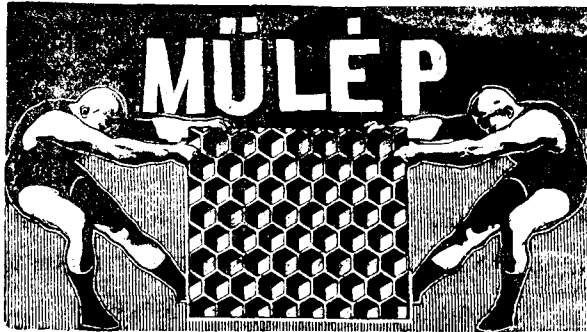
Kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg legújabb árjegyzékét

br. Rotschütz

kereskedelmi méhtelege **Veixelburg** (Krajna).

Mozgó és rögzített méhklásokok, mülép és méhészethez szükséges összes kellékek a legolcsóbb árban. 1-6

Tiszta viaszból
bármely nagyságban csomagolással
1 KILO ÉS KORONA.

Szállít:
1-6
100 István ker teljége
Komárom.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10